

Ελευθερία

ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ

ΕΤΟΣ Β'. ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ Γ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ Γ. ΠΑΠΑΔΟΠΕΤΡΟΣ ΑΡΙΘ. 26

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εν τῷ Νομῷ Ρεθύμνης . . . Δρ. 7
Εν τῇ λοιπῇ Νήσῳ καὶ Ἑλλάδι 8
Εν τῷ Ἐξωτερικῷ 10

Δι' ἀγγελίας, διατριβὰς καὶ δημοσιεύσεις γίνονται ἰδιαιτέραι συμφωνίαι μετὰ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τυπογραφείου. κ. Α. ΣΑΠΟΥΝΤΖΑΚΙ

Τὰ χειρόγραφα δημοσιεύμενα καὶ μὴ δὲν ἐπιστρέφονται.

Ἡ "ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ", ΕΥΧΕΤΑΙ ΕΙΣ ΤΟΥΣ ΑΝΑΓΝΩΣΤΑΣ ΑΥΤΗΣ ΤΟ ΝΕΟΝ ΕΤΟΣ 1902 ΟΛΒΙΟΝ ΚΑΙ ΕΥΤΥΧΕΣ ΚΑΙ ΕΝΤΟΣ ΑΥΤΟΥ ΤΗΝ ΕΝΩΣΙΝ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ ΜΕΤΑ ΤΗΣ ΜΗΤΡΟΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΡΕΘΥΜΝΟΝ τῇ 5 Ἰανουαρίου 1902

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐνεκεν ἀσθενείας τοῦ Ἡμετέρου Διευθυντοῦ καὶ Συντάκτου ἐβράδυνεν ἡ ἐκδοσις τοῦ φύλλου δι' ἃ καὶ αἰτούμεθα συγγνώμην παρὰ τῶν ἡμετέρων κ. συνδρομητῶν. (Ἐκ τῆς Διευθύσεως)

Πασιγνωστον τυγχάνει ὅτι ὁ Κρητικὸς λαὸς ἀνέβαλεν μίαν καὶ μόνην ἐλάτρευσεν ἰδέαν τὴν Ἐθνικὴν, ὑπὲρ ἧς καὶ μόνης γεννεαὶ ὀλόκληροι ἐθυσίασαν τὸ ἅγιον αὐτῶν αἷμα καὶ ὑπέστησαν μαρτύρια, ὅτι ὁ λαὸς οὗτος προὔτιμησε πολλάκις τὴν δουλείαν, τὴν τυραννίαν, ἄλλης λύσεως προσφερθείσης αὐτῷ ἀπομακρυνομένης τῆς ἐθνικῆς ἰδέας.

Ὅτι ὁ Κρητικὸς λαὸς οὐδέποτε καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῆς δουλείας διηρέθη πολιτικῶς ἀλλὰ πάντοτε ὡς βράχος ἀκλόνητος ἐπάγη ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς του ἀποκαταστάσεως ἣν ἐλάτρευσε λατρεύει καὶ θάλατρεύη, καὶ ὅτι πάντες ὅσοι καὶ ἂν ἐπειράθησαν νὰ τὸν διαίρεσωσιν ἢ τὸν παραστήσωσιν ὡς πολιτικῶς διηρημένον καὶ μὴ ποιοῦντα τὴν Ἐνωσιν εἰς ἰδίαν ἀποβλέποντες τέλος, ἐξῆλθον κατεντροπισσάμενοι, καὶ ὅτι ἐν Κρήτῃ δὲν ὑπάρχει ψυχὴ ζωσα μὴ ποθοῦσα τὴν Ἐνωσιν.

Ἀφοῦ λοιπὸν ὁ Κρητικὸς λαὸς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς τυραννίας δὲν κατορθώθη πολιτικῶς νὰ δικαιρευθῆ καὶ ἀφοῦ σήμερον διὰ τῆς τοιαύτης ἐπιμονῆς καὶ συμπνοίας του καὶ τῶν ἀγῶνων του κατορθώσε νὰ φέρῃ εἰς πέρας τὴν ἀπελευθέρωσίν του καὶ νὰ ἀποκτήσῃ Ἡγέτην τοῦ Ἐθνικόν, ἀπόστολον τῆς Ἐθνικῆς αὐτοῦ ἀποκαταστάσεως τὸν Πρίγκηπα τῆς Ἑλλάδος Γεώργιον τὸν ἀραβῶνα τῆς Ἐνωσεως ὑπὸ τὴν δεξιάν πηδαλιουχίαν τοῦ ὁποίου τὸ πλοῖον ὀλοταχῶς βαίνει πρὸς τὸν λιμένα τῆς σωτηρίας, ἡ ὑπαρξὶς πολιτικοῦ κόμματος ἐν Κρήτῃ καὶ κατὰ διάνοιαν μόνον νὰ τὴν φαντασθῆ τις εἶνε αὐτόχρημα ἀνοησία, συκοφαντία ἀναίδηστατή καὶ ὕβρις, κατὰ τοῦ Κρητ. λαοῦ.

Δυστυχῶς ἐνῶ αὐτὰ ταῦτα τὰ πράγματα πασιφανέστατα ἀποδεικνύουσιν ὅτι ἐν Κρήτῃ πολιτικὸν κόμμα δὲν ὑπάρχει οὔτε ὑπῆρξεν ἄλλ' ἐν μαὶ μόνον τὸ Ἐθνικὸν οὗτινος ἡγεῖται καὶ θὰ ἡγηθῆ ἡ Α.Β.Υ. ὁ πρόδρομος τῆς Ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως φαίνεται ὅτι Κρητὲς τινὲς ἴσως καὶ μετὰ ξένων ἐπιτηδεῖσι ἐξ ἐκείνων οἵτινες καὶ ἐπὶ τῆς ἐποχῆς τῶν Τούρκων Πασσάδων κατώρθουν χάριν τῶν ἰδίων συμφερόντων προσποιούμενοι αὐτοῖς πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν διὰ νὰ διατηρῶνται ἐν τῇ ἐξουσίᾳ καὶ τοποθετοῦσι τοὺς φίλους τῶν νὰ διαβάλλωσι τοὺς ἀντιπάλους τῶν ὡς ἐπαναστάτας καὶ πολεμοῦντας, οὔτοι, διότι τὴν ὑπαρξὶν προσωπικῶν κομμάτων καὶ τότε καὶ νῦν δὲν ἀρνούμεθα οὔτε ἠρνήθημεν καθόσον ἡ ὑπαρξὶς τοιούτων κομμάτων προσωπικῶν εἶνε φυσικὴ ὡς ἐκ τοῦ πολιτεύματος ἡ δημιουργία τῶν ὁποίων οὐδεμίαν δύναται νὰ ἐπιφέρῃ βλάβην ἐπὶ τοῦ ἐθνικοῦ ζητήματος καθὼς προκειμένου περὶ κατισχύσεως ἐν τῇ ἐξουσίᾳ διὰ τὴν τοποθέτησιν φίλων, ὡς συμβαίνει καὶ εἰς αὐτὰ ἀκόμη τὰ ἀπολυταρχικῶς κυβερνώμενα Κράτει Ρωσσίαν καὶ Τουρκίαν;

Λέγομεν δυστυχῶς διότι ἡ ἰδέα ὑπάρξεως τοιούτου πολιτικοῦ κόμματος ἐ-

νεφυλογώρησεν οὐ μόνον παρὰ τῆ Κυβερνήσεως, τῆ Ἀρχῆς καὶ Αὐτῶ τῷ Ἀνωτάτῳ Ἀρχοντῇ καὶ αἱ διαβολαὶ καὶ ραδιουργίαι ἐφθάσαν μέχρις ἐκεῖ, καθόσον καθὰ διαδίδεται ἡ Κυβέρνησις ἐνῶ ὁ κυρίαρχος λαὸς οὐδεμίαν πολιτικὴν σημασίαν εἶς τὰς Δημοτ. ἐκλογὰς ἀλλὰ καθαρῶς οἰκογενειακὴν τοῦ Δήμου ἔδωκε πολιτικὴν σημασίαν καὶ οἱ φίλοι τῆς μετεχειρίσθησαν πολλὰ μέσα διὰ νὰ ἐπιτύχωσι τοὺς ἄριστον τοὺς Προέδρους τῶν Δημοτ. Συμβουλίων τῶν τριῶν πόλεων φίλους τῶν καθὰ δὲ ἐπίσης διαδίδεται ἐν τῇ πόλει μας οἱ φίλοι τῆς διεκέρυττον ὅτι οἱ πολεμιστὰς τὴν ὑποψηφιότητα τοῦ κ. Καλογνήτου ὡς Προέδρου τοῦ Δήμου. Συμβουλίου Ρεθύμνης πολεμοῦσι τὴν Α.Β.Υ. διότι ἡ Ὑψ. Θέλησις Του εἶνε νὰ ἐπιτύχῃ οὗτος

Καίτοι ἡμεῖς ὡς καὶ πᾶς εὐφρονων ἀδυνατεῖ νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἡ Κυβέρνησις θὰ προέβαινε μέχρις αὐτοῦ τοῦ σημείου νὰ δώσῃ τοιαύτην πολιτικὴν σημασίαν εἰς τὰς ἐκλογὰς ταύτας διότι εἰς τὰ ἀποτελοῦντα αὐτὴν πρόσωπα δὲν ἀρνούμεθα πατριωτισμὸν καὶ οἵτι δὲν θὰ ἀνελάμβανον ποτὲ τοιαύτην βαρεῖαν εὐθύνην καὶ ἀπέναντι τοῦ τόπου, καὶ ἀπέναντι ὀλοκληροῦ Ἕθνους παριστάνοντος τὸν τόπον πολιτικῶς διηρημένον εἰς τοὺς ἐχθρούς μας.

Οὐχ ἤττον φρονοῦμεν ὅτι τοῖς ἐπιβάλλεται καὶ ὡς ἐπίσημου Κυβερνήσεως νὰ διαψεύσῃ διὰ τοῦ κατηγορηματικότερου τρόπου τὴν ὑπαρξὶν τοιούτου πολιτικοῦ κόμματος ἐν Κρήτῃ.

Ὅπως ἐπιβάλλεται καὶ εἰς πάντας τοὺς συνετοὺς πατριώτας καὶ πολιτευομένους καὶ τὴν δημοσιογραφίαν νὰ διαψεύσωσι τὴν ὑπαρξὶν πολιτικῆς διακρίσεως ἐν Κρήτῃ, καὶ νὰ παραπέμψωσιν εἰς τὴν κοινὴν περιφρόνησιν καὶ εἰς τὴν ἀρὰν τοῦ ἔθνους τοὺς ὕβριστὰς ἐκείνους οἵτινες διὰ τοιούτων μέσων πειρῶνται πολεμοῦντες τοὺς προσωπικοὺς ἐχθρούς των νὰ διακυβεύωσι τὴν τιμὴν τοῦ τόπου καὶ νὰ ὑβρίζωσιν αὐτόν, διότι ἂν ἄλλοτι δὲν ἔχομεν νὰ ἐπιδείξωμεν τοὺς ἄριστον ὅτι ἐπὶ αἰῶνας ὀλοκληροῦς διετηρήσαμεν τὸ ἐθνικὸν αἶσθημα ἄγνων καὶ ἀλώθητον.

Καίτοι φρονοῦμεν ὅτι κατόπιν τῶν ἐκδηλώσεων καὶ τῆς λατρείας τὴν ὁποίαν ὁ Κρητικὸς λαὸς ἔχει ὑποδείξει μέχρι τοῦδε εἰς τὸν λατρευτὸν Ἡγεμόνα του καὶ τῆς κατὰ τὴν 9 Δεκεμβρίου πλήρους ἀποθεώσεως Του εἰς ἐνδείξιν τῆς εὐγνωμοσύνης διὰ τὰς ὑπὲρ τῆς ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως προσπαθείας καὶ θυσίας του ἡ Α.Β.Υ. οὐδὲ κατὰ διάνοιαν θὰ σκεφθῆ ὅτι ὑπάρχει μίαν καὶ μόνη ψυχὴ μὴ λατρεύουσα Αὐτόν, οὐχ ἤττον ἀναγκαῖον θεωροῦμεν ὅπως διὰ λαοψηφισματος ἐκδηλωθῆ καὶ αὖτις ἡ πρὸς Αὐτόν λατρεία καὶ ἡ διάψευσις πάσης τυχόν κακοήθους συκοφαντίας.

ΜΙΑ ΣΥΜΒΟΥΛΗ

Ἐχομεν ὑπ' ὄψιν 3 ἀριθμοὺς τῆς ἀνεκφανέστης συναδέλφου «Ὁ Κήρυξ» καὶ ἐξετάζοντες τινὰ τῶν δημοσιευμάτων αὐτῆς ἐκπληττόμεθα καὶ ἀπορούμεν! Ὁμολογοῦμεν ὅτι εὐχαριστήθημεν ἐκ τῆς ἐμφανίσεως τῆς συναδέλφου, καθ' ὅσον αὐτὴ διερμηνεύουσα τὰς γνώμας τοῦ κ. Βενιζέλου περιεμένομεν νὰ ἐπιτύχῃ ὡς εἰς πολλὰ σκοτεινὰ σημεῖα τῆς πολιτικῆς τοῦ κυρίου τούτου καὶ νὰ διαφωτισθῆ τὸ

κοινὸν καὶ περὶ τῆς πορείας τοῦ τῶς συναδέλφου του καὶ συνεπεθύνου Συμβούλου ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν, περὶ τοῦ ὁποίου πολλὰ ἐλάληται εἰς τὸ ἀ. φύλλον, καθ' ὅσον μάλιστα ἐφραίνεται ὑποσχόμενος νὰ νοουθήσῃ καὶ ἄλλους περὶ τοῦ τρόπου τῆς πολεμικῆς κατὰ τοῦ εἰρημένου Συμβούλου καὶ νὰ καταδείξῃ μίαν ἐκάστην τῶν πράξεων του ὡς ἀφορώσαν ἀτομικὸν μόνον συμφέρον καὶ οὐχὶ γενικόν, τὸ ὅποῖον ὢν ἄλλος Προκρούστης ὁ ἐπὶ τῶν Ἐσωτερικῶν Σύμβουλος συνηθίζει νὰ συστέλλῃ καὶ νὰ διαστέλλῃ ἀναλόγως τῶν ἰδιαιτέρων βλέψεων του. Μετὰ τοιαύτας ἐλπίδας ἡμεῖς τοὺς ἄριστον μετ' ἀνακουρίσεως εἶδομεν τὴν ἐμφάνισιν ἐφημερίδος, ἐξ ἧς πολλὰ ὀφελούμεθα, πολλὰ θὰ ἐδιδάσκόμεθα καὶ ἐμνησκόμεθα Ὁμολογοῦμεν ἐν τούτοις ὅτι ἐκ τῶν μέχρι τοῦδε τελείως ἀπεγοητευθῆμεν. Ἀρίνοντες τὰ λοιπὰ δι' ἄλλην φράξιν ἐξετάζομεν νῦν μόνον τὸ ἐξῆς διάφορον τοῦ «Κήρυκος».

Εἰς τὸ 2ον ἀρθρον ἐγράφη ἐν μόνον τοιοῦτον κροῦσμα (ἀπρεπείας) ἐσημειώθη. Διαδηλωτῆς τις ἐν εὐθυμίᾳ διατελῶν, ἤρπασε τὸ κάλυμμα τῆς κεφαλῆς διεξίσου τινὸς, ἐξερχομένου ἐκ τοῦ Τζαμίου καὶ ἐρριψεν αὐτὸ εἰς τὸ Τζαμίον. Εἰς δὲ τὸν 3ον ἀριθμὸν τοῦ αὐτοῦ «Κήρυκος», ἀπαντῶν εἰς συναδέλφους Ἐρημερίδας ἐν Χανίοις ἐκδιδομένης καὶ δικαιολογούμενος λέγει. «Ἡ εἰδησις ἀνεγράφη ὅχι ὅσον κυρίως διὰ νὰ καταγγεῖθῃ ἡμεμονωμένη αὐτὴ πράξις, ὅσον διὰ νὰ ἐξαρθῆ τὸ εὐχάριστον ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν γεγονός ὅτι ἔληξεν ἱπέτος αἱ ἀπρεπείαι, εἰς ἃ ἄλλοτε περιέπιπτον τινες τῶν ἐορταζόντων. Θέλοντες δὲ νὰ ἐξάρωμεν τὸ γεγονός τοῦτο, ἐθεωρήσαμεν καθήκον ἡμῶν νὰ σημειώσωμεν τὴν εἰς γῶσιν ἡμῶν περιελθούσαν μίαν ἐξίρησιν, ὅπως τὴν καυτηρήσωμεν διὰ δύο λέξεων. Οὗτω πράτοντες καὶ πρὸς τὴν ἀλήθειαν συνεμορροῦμεθα καὶ πρὸ τού, πολλοὺς παρείχομεν ἐν διδασκαλίᾳ περὶ τῆς ἐκτιμήσεως, ἣν τοιαῦται πράξεις εὐρίσκουσι π α ρ ἄ τῃ ὀρθοφρονούσῃ κοινῇ γνώμῃ». Λοιπὸν με τοιοῦτον τρόπον νομίζετε, κύριε συντάκτα τοῦ Κήρυκος, ὅτι ἐξυπηρετεῖτε τὰ γενικὰ τοῦ τόπου συμφέροντα; Μὲ τοιαύτην δημοσιογραφίαν νομίζετε ὅτι καθίστασθε ὁ διδάσκαλος τῆς κοινῆς καὶ ὁ τέταρτος παρῶν τῆς Κυβερνητικῆς μηχανῆς.

Σὲ προκαλῶ νὰ μοῦ εἴπῃς τοιοῦτον δημοσίευμα πρὸς ποῖον σκοπὸν κατεχωρήσεται καὶ εἰς δύο φύλλα ἀναφέρατε; Κεὶ ποῖαν πραγματικὴν ὠφέλειαν δύνασθε νὰ διακρίνητε, ὅταν δημοσιεύητε διάφορα, τὰ ὁποῖα ἄγνωστα εἰς τοὺς πολλοὺς καὶ οὐχὶ γενικοῦ ἐνδιαφέροντος πρόκεινται τὴν ἐπομένην τῆς ἡμέρας καθ' ἣν ἔλαβον χώραν νὰ καλυφθῶσιν ὑπὸ τῆς λήθης, χωρὶς ἐκ τούτου οὐδένα νὰ διατρέξῃ κίνδυνον οὔτε ἡ δημοσίαι ἀσφάλεια οὔτε τὸ γενικόν συμφέρον τῆς Κρητικῆς Πολιτείας; Ἀλλὰ σεις τί θέλετε νὰ ἐπιτύχητε διακομπεύοντες τὸ ἀσήμνητον γεγονός; Ἐπιδιώκετε νὰ διαθέσητε ὑπὲρ ἡμῶν εὐμενῶς φανατικούς Ὁθωμανοὺς ἐπιδεικνύοντες εἰς αὐτοὺς δῆθεν προστατευτικὸν ἐνδιαφέρον; Ἡ θέλετε νὰ ἐξερθίζητε φανατικούς Ὁθωμανοὺς καὶ νὰ φέρητε εἰς σύγκρουσιν δύο στοιχεῖα ὑποδαυλίζοντες παλαιὰ μίτη, ἀναξύνοντες ἀνεπούλωτους πληγὰς καὶ διαθέτοντες κακῶς τὸ Ὁθωμανικὸν στοιχεῖον κατὰ τοῦ Χριστιανικοῦ, ἀτινα θυμασίως διάγουσι μετὰ τὴν νέαν ἀποκατάστασιν καὶ εἰρηνοκατάτα συμβίωσιν! Πᾶν ὅ,τι δῆποτε καὶ ἂν ἐν ᾧ ἔχετε κἀκίστα πρᾶττεται τοιαῦτα γράφοντες; Ἀλλὰ τις τῶν Ὁθωμανῶν παρεπονέθη ποτὲ κατὰ τὴν διακρούσασαν 3τῆς ὅτι δὲν ἀπολείπει προστασίας τιμῆς ζωῆς καὶ περιουσίας; Τίς, ἐρωτῶμεν τὸν τῶς Σύμβουλον ἐπὶ αἷς Δικαιοσύνης νὰ μᾶς εἴπῃ, τίς Ὁθωμανὸς ἐπὶ τῆς ἐποχῆς του ἤθελε ζητῶν ἀπὸ τὴν δικαιοσύνην ἢ ἀπὸ τὴν Α.Β.Υ. προστασίας τοιαύτην; Ἡτις ὢν Ὁθωμανὸς ὑπέβαλε κἀν πατήρον μεροληψίας καὶ καταπίεσεως ἀπὸ τοῦς χριστιανούς; Ἡμεῖς ἐν μόνον

γνωρίζομεν ὅτι ὅλοι οἱ ἐντιμοὶ Ὁθωμανοί, οἰνοκακουραῖσι καὶ φυλησχοιο εἶνε κατεβουσιασμένου ἀπὸ τὴν προστασίαν ἣν τοῖς παρέχει ἐν πᾶσιν ἡ Α.Β.Υ. καὶ ἀπὸ τὴν εὐνομίαν ἧτις βασιλεύει καὶ ἐπ' αὐτῶν ἀρ' ἧς τὸ κρητικὸν ἔδαφος ἐπάτησεν Ἑλλήν. Ἡγεμονίδης.

Λοιπὸν δὲν νομίζετε ὅτι ὠφέλιμος θὰ σοῦ εἶνε μίαν συμβουλή διδομένη εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ δημοσιογραφικοῦ σου σταθμοῦ, νὰ παύσης δηλονότι ὑποκινῶν ἔχθραν μεταξὺ τῶν συνοικίων στοιχείων διὰ τοιούτων δημοσιευμάτων; Διότι ἡμεῖς καὶ πάλιν σὲ παρακαλοῦμεν νὰ μᾶς εἴπῃς ὅταν ἀποκαλῆς τὴν ἀνω πρᾶξιν ἐνὸς ταξαξίου, ἐνὸς ζωηροῦ χωρικοῦ εὐθυμοῦντος, ἡ ἴσως καὶ τελείως μεθυμένου, ἀπρεπῆ καὶ ἀτοπον ἀξίαν δὲ στηλιτισμοῦ καὶ κοινῶς περιπρονήσεως καὶ τὴν θέτης εἰς ζήτημα περιοσῆς καὶ τὴν κάνεις ἀντικειμένον δημοσιογραφικῆς συζητήσεως πῶς θ' ἀπεκάλει τὴν πρᾶξιν ἐκείνην τοῦ ἐν Χανίοις Ὁθωμανοῦ, ὅστις ἐν ὄψι Ραμαζανίου κατὰ τὸ 1895 διαβαίνων ἀπὸ Καλέ—Καπισαὶ καὶ συναντήσας δυστυχῶν χωρικόν, Μπρασιδάκη τινά, ἐλθόντα ὅπως αἰγούρησιν τρώμακα διὰ τὴν οἰκογενείαν του, φορτωμένου δὲ τὴν προμήθειαν τῶν τέκνων του ἐβόρευσε τοιοῦτον ἐμπήξας ἐπανειλημμένω τὴν μάχαιράν του εἰς τὸ στήθος τοῦ αὐτοῦ οἰκογενεάρχου ἐνώπιον μάλιστα τῶν ὀργάνων τῆς ἐξουσίας διὰ μόνον τὸν λόγον ὅ ῥηθεις χωρικός ἀπροσέκτως τοῦ ἐπάτησε δῆθεν τὸ κἄλον ἐν ὄψι νηπιείας καὶ θρησκευτικῆς τοῦ ἐορτῆς.

Σὲ προκαλῶ νὰ εἴπῃς τί ἀποπὸν πραγματικῶς ἔλαβε ἐπὶ τριετίαν ὄλην ἀπὸ λαόν, ὅστις ἐορτάζων τὴν ἀπελευθέρωσιν τοῦ κατόπιν μακροῦς δουλείας, κατόπιν ἐρημώσεων κατόπιν σφαγῶν καὶ μεγίστων καταστροφῶν ἐδικαιοῦτο νὰ ἐκφράσῃ καὶ παράπονόν τι κατὰ τοῦ χριστινοῦ σφαγέως του; Τίς ἄλλος λαὸς ὑπὸ τοιαύτου συνθήκας εὐρισκόμενος θὰ διηγε τοσοῦτον νομοταγῆ καὶ θαυμασιωτάτην πορείαν, καὶ τίς ἄλλος τόσα ὑποστά; πρόσφατα θὰ ἐξερριπτε πέπλον λήθης καὶ ἀμνηστικῆς θὰ ἐδείκνυτο πρὸς τοὺς χθές, ἐτι ἀδικούντας τὸν πρὸς τοὺς διὰ δικαστικῆς ἀποφάσεως ἀπαγορίζοντας αὐτόν, ἀθῶον αἶτα καὶ πρὸς τοὺς σφαγῆς καὶ δολοφόνους του; Τίς λαὸς ἐν ὄλη τῇ Εὐρώπῃ θὰ εἶδε τοιαῦτα διέγματα ἀμνησικαίας καὶ ἐπιτισμοῦ πρὸς τοὺς τεταπεινωμένους σφαγῆς του καὶ δῆ ἐν ὄψι ἐκδηλώσεως πανδηλοῦ χαρῆς; Τίς λαὸς ἀπὸ τοῦ ἀνωτάτου μέχρι τοῦ ἑσποδύτου καὶ κακούργου, ἐθνικῶν ἀγῶν ἐορτῆν, θὰ εἶχε νὰ ἐπιδείξῃ μίαν μόνον παρεχόμεναι παιδαγωγικὴν πρὸς ἐκείνους οἵτινες εἶνε βέβαιον ἐκτὸς τῶν κακῶν προηγουμένων δὲν ἔχουσι καὶ τὴν αὐτὴν ἰδέαν καὶ τὸ αὐτὸ φρόνημα ἐθνικῆς ἀποκαταστάσεως; θέσατε ἐν τῇ θέσει τοῦ Χριστιανοῦ, Κρητῆς εὐθυμοῦντος κατὰ τὴν ἐθνικὴν του ἐορτῆν ἀπέναντι Ὁθωμανοῦ, οἰονόηποτε Εὐρωπαϊκῶν ἢ ἄθρονον ἐν γένει πεπολιτισμένον ἐκδηλοῦντα χαρῆς αἰσθημάτων δι' ἐθνικὴν ἰδέαν, καὶ παρ' αὐτὸν ἀπλοῦν πολίτην ἄλλον εὐθουθ μὴ φυλίου, χωρὶς μάλιστα νὰ ὑπολογίσητε τὸ προηγουμένον παθητικὸν τοῦ Ὁθωμανοῦ ἀπέναντι τοῦ Χριστιανοῦ Κρητῆ, καὶ συγκρίνατε διὰ νὰ ἴδητε τὴν διαφορὰν; Ἐξετάσατε τὸ τί συμβαίνει πολλάκις μεταξὺ πληρωμάτων ναυτικῶν διαφόρων ἐθνικοτήτων συνακτωμένων ἐν εὐθυμίᾳ καὶ συγκρίνατε τὰ κατ' ἐκείνους πρὸς τὰ τῶν Κρητῶν καὶ συμπεράνατε ὅτι θέλεται καὶ εἰπῆτέ μας εὐθυμῶς τὴν γνώμην Σας.

Ἡμεῖς συνιστῶντες σοὶ κύριε πραγματικῆ, συντάκτα τοῦ Κήρυκος, ἀλλάγην προγοσμηματος πολιτικῆς πορείας, καὶ ὑπεθυμίζοντες σοὶ ὅτι τὰ καθ' ὑμᾶς διδασκτικὰ σου ταῦτα δημοσιεύματα ἐμεταλλεύονται καὶ Ὁθωμανοὶ ἀνταποκριταὶ τοῦ φραξάματος τῆς Μεσοβασίας καὶ ἐτεροὶ ἀλλογευόντες ἐχθροὶ μας καὶ πολέμιοι τῆς ἐθνικῆς μας ἀποκαταστάσεως, καὶ ὅτι ἐκ τούτων ἀτλοῦσιν ὑπὲρ τοῦ σκοποῦ